

Translation of advance text.

The speech online:
www.bundespraesident.de

page 1 to 2

**Toespraak
van Bondspresident Joachim Gauck
in de Katholieke Universiteit Leuven
op maandag 4 augustus 2014**

Ik ben van Luik naar Leuven gekomen om ook het leed van de Vlaamse bevolking in de Eerste en Tweede Wereldoorlog te gedenken. Met mijn bezoek wil ik ook herinneren aan het grote onrecht dat de Duitse inval in het neutrale België honderd jaar geleden was. Ik dank u, mijnheer de burgemeester, voor de vriendelijke ontvangst in uw stad. En ik dank u, mijnheer de rector, dat ik de eerbiedwaardige Katholieke Universiteit Leuven mag bezoeken.

Leuven is een van de zeven Martelaarsteden van België. Van 25 tot 29 augustus 1914 gingen de Duitse bezetters tekeer in de stad. 209 burgers werden doodgeschoten, 650 in veewagons naar Duitsland gedeporteerd. Op 27 augustus werd de hele bevolking uit de stad gejaagd nadat de Duitse legerleiding had aangekondigd, dat de stad zou worden verwoest. Zover kwam het weliswaar niet, maar veel gebouwen, waaronder de oude, waardevolle universiteitsbibliotheek, werden in die augustusdagen van 1914 door Duitse troepen in brand gestoken. De bibliotheek brandde volledig af, werd herbouwd en viel in mei 1940 tijdens de tweede Duitse inval opnieuw aan de vlammen ten prooi. Kostbare handschriften, incunabelen, boeken, kaarten en munten gingen verloren. De ironie van de geschiedenis wil, dat er bij de tweede brand ook veel boeken werden vernietigd die Duitsland na de eerste verwoesting als herstelbetaling beschikbaar had gesteld.

Vooraf de eerste brand in 1914 heeft de wereld van toen geschokt. Zozeer zelfs, dat aan de universiteitsbibliotheek van Leuven een eigen paragraaf in het Verdrag van Versailles werd gewijd.

Boeken zijn één ding. Mensen zijn het andere. In Leuven en de andere Belgische Martelaarsteden waren doden te betreuren, veel doden.

We zijn vandaag bijeen ter nagedachtenis aan de doden. Met droefheid zijn we verenigd bij hun graven. Handhaving van de vrede is voor ons een plicht tegenover de slachtoffers van de oorlog. Met wat zij hebben meegemaakt en met hun dood hebben ze aan ons een herinnering nagelaten, die ons oproept ervoor te zorgen dat zo'n ervaring zich niet herhaalt.

Ik heb in dit herdenkingsjaar notities in dagboeken van soldaten aan verschillende kanten van het front gelezen. Ze spreken een duidelijke, schokkende taal. Het lijden, de ontberingen en angsten waren overal hetzelfde en maakten geen onderscheid tussen vriend en vijand. Wanneer we nu gezamenlijk herdenken, herdenken we ook dat het leed ondanks alle tegenstellingen een gezamenlijk leed was.

Leuven en het bestuur van de universiteit reikten al vroeg de hand ter verzoening. In 1958 verleende de universiteit aan bondskanselier Konrad Adenauer en Robert Schuman een eredoctoraat – overigens het enige eerbetoon van deze aard dat Adenauer buiten Duitsland ten deel is gevallen.

In een bewogen toespraak zei de toenmalige rector van de universiteit, Van Waeyenbergh: „Wij zeggen niet op platonische wijze dat we vergeten; we zeggen met christelijke naastenliefde, we hebben lief! “

Hij bevorderde op die wijze niet alleen de Belgisch-Duitse betrekkingen, maar legde ook – in Adenauers woorden – een aangrijpende getuigenis voor de toekomst van Europa af.

Wie nu door Leuven wandelt, deze mooie stad, die de geest van vroeg patriciaat ademt, kan zich de verschrikkingen en verwoestingen uit het verleden nauwelijks nog voorstellen. We kunnen ons nauwelijks of eigenlijk helemaal niet meer voorstellen, dat Duitsers opnieuw hun burens zullen aanvallen. We hebben op basis van gemeenschappelijke waarden een Europese Unie geschapen en beleven nu dat de mensen in Europa elkaar alleen nog vreedzaam ontmoeten en onze staten hun waarden en de rechtsgemeenschap gezamenlijk beschermen en verdedigen. En dat er bovendien niet alleen een intensieve samenwerking tussen onze landen is gegroeid, maar dat er ook ontelbare bruggen tussen mensen en instellingen zijn geslagen, vervult ons juist op herdenkingsdagen als deze met vreugde. En met vertrouwen. Want we willen niet alleen gedenken wat verzoeningsgezinde mensen vóór ons tot stand hebben gebracht, we willen hun werk ook voortzetten en verdiepen.